

**FJERNVARMEN
FREM**

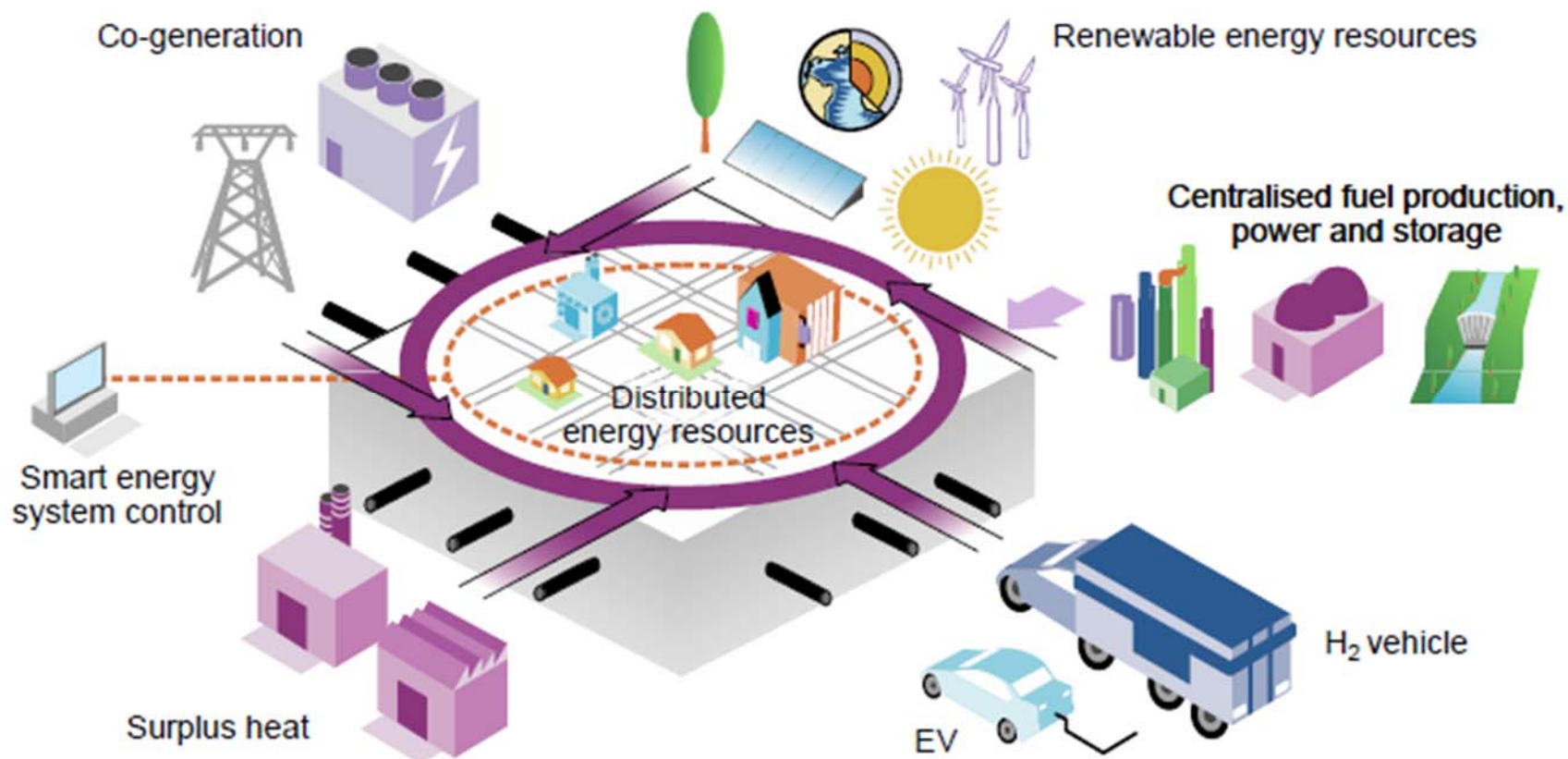
Fjernvarmens rolle i fremtidens energisystem

Direktør Kim Mortensen

A smart, sustainable energy system

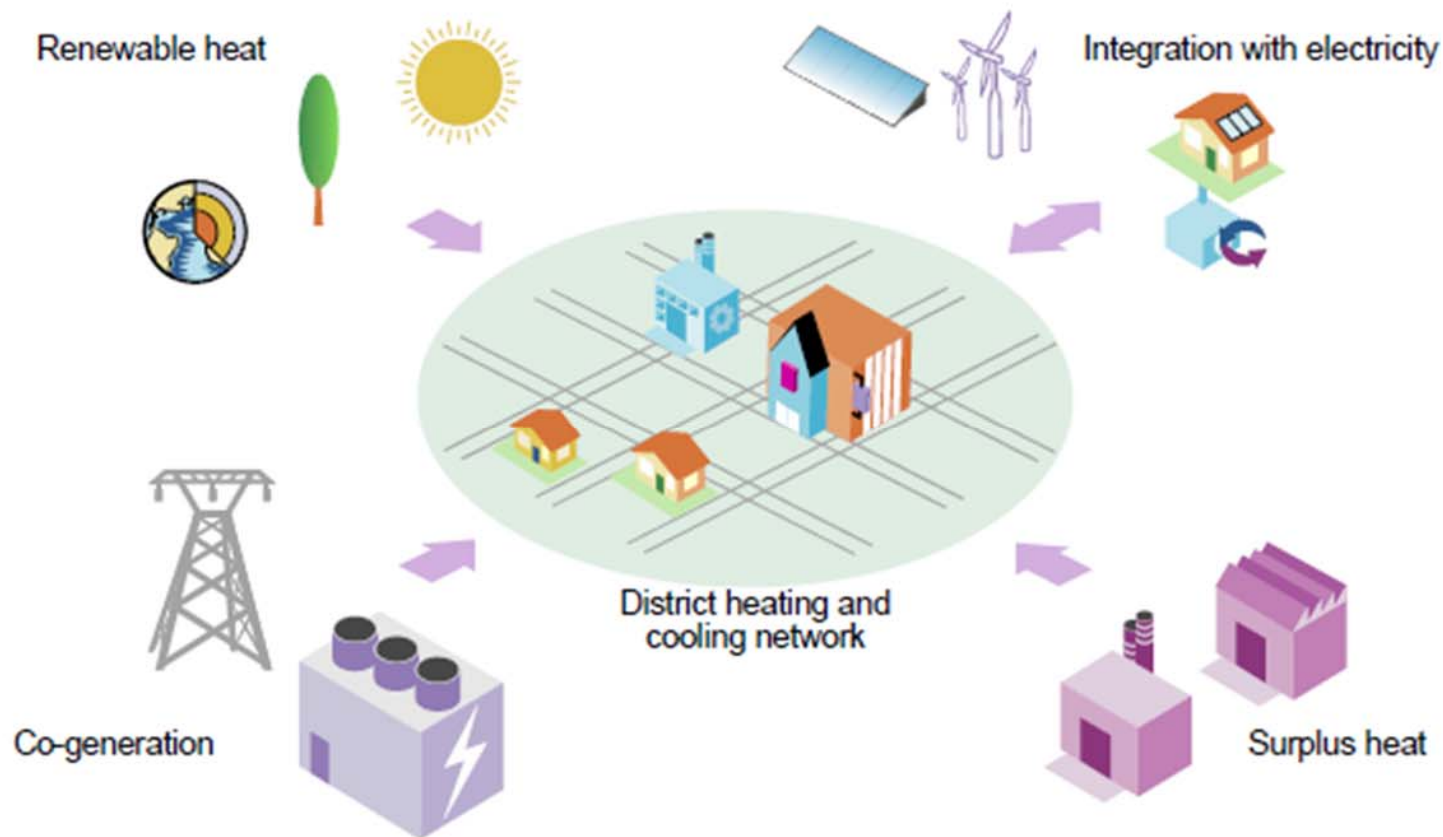
ETP
2012

A sustainable energy system is a smarter, more unified and integrated energy system

Heating & Cooling: huge potential

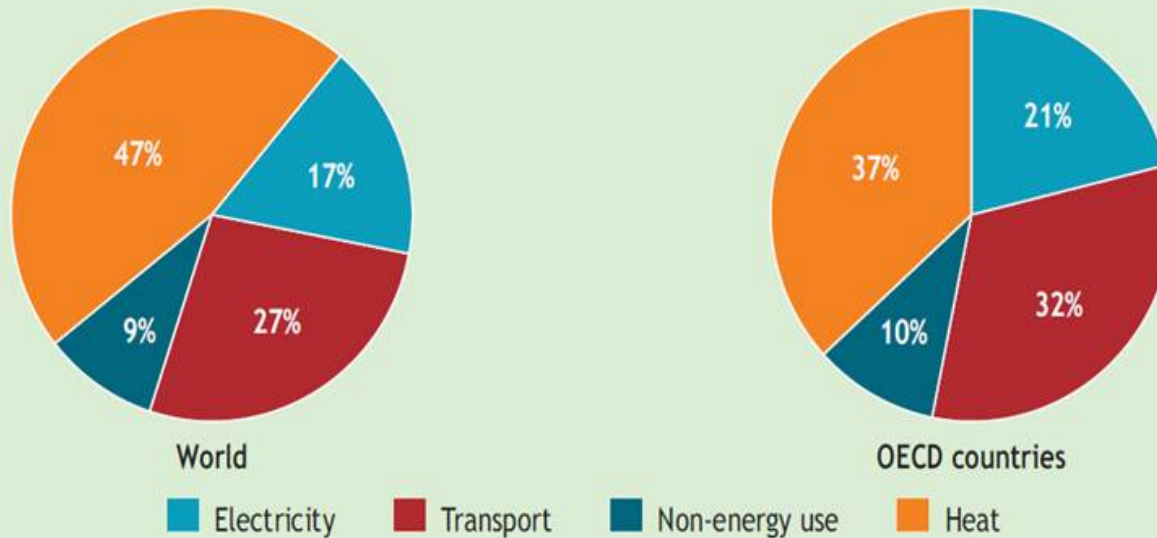
ET
201

Heating and cooling account for 46% of global energy use. Their huge potential for cutting CO₂ emissions is often neglected.

Varme der efterspørges

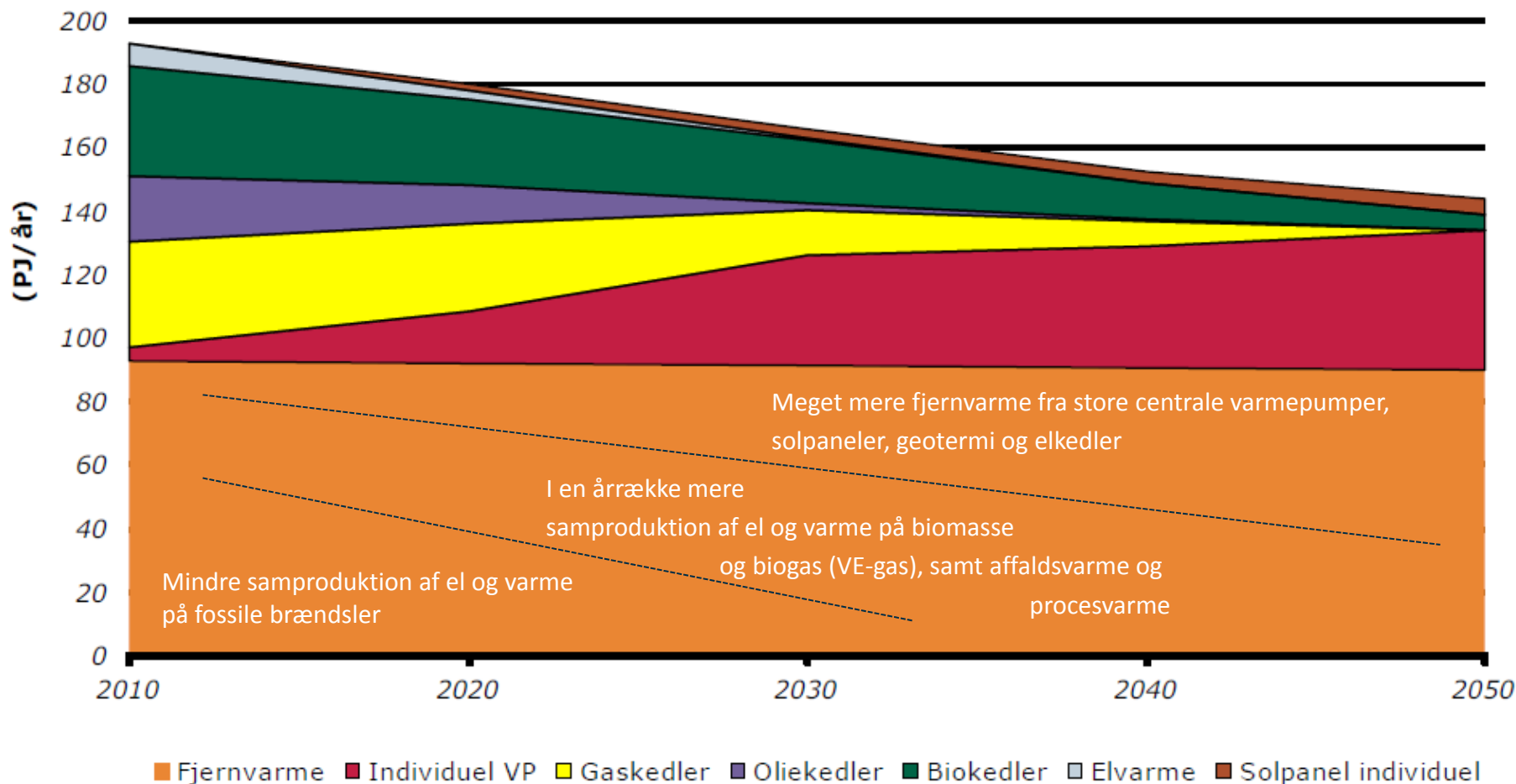
Figure 4 • Shares of total final energy consumption broken down into electricity, transport, heat and non-energy use

Energi til opvarmning i Danmark

(Mangler varme fra konvertering af organisk materiale til VE-gas eller biodiesel)

Fjernvarme kan anvende alle former for varme og brændsler samt levere fleksibilitet

Elektricitet

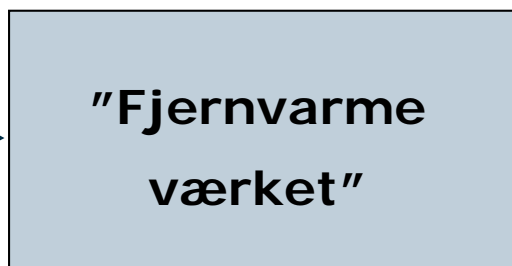
(Kraftvarme, Elpatroner og varmepumper)

Primære kilder

Brændsler, sol, bølger, geotermi, affald, restprodukter, osv.

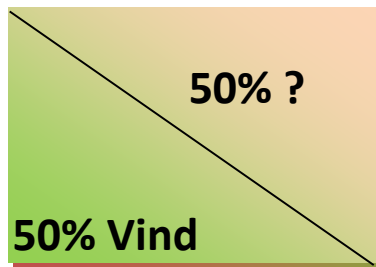
Sekundære kilder/konvertering

Brint, biogas, bioethanol, biodisel, overskudsvarme, spildevand, osv.

Virkemidler til effektivt at integrere store mængder af fluktuerende vedvarende elproduktion i energisystemet

Produktion

i 2020

Virkemidler

Stærke transmissionsnet og udlandsforbindelser

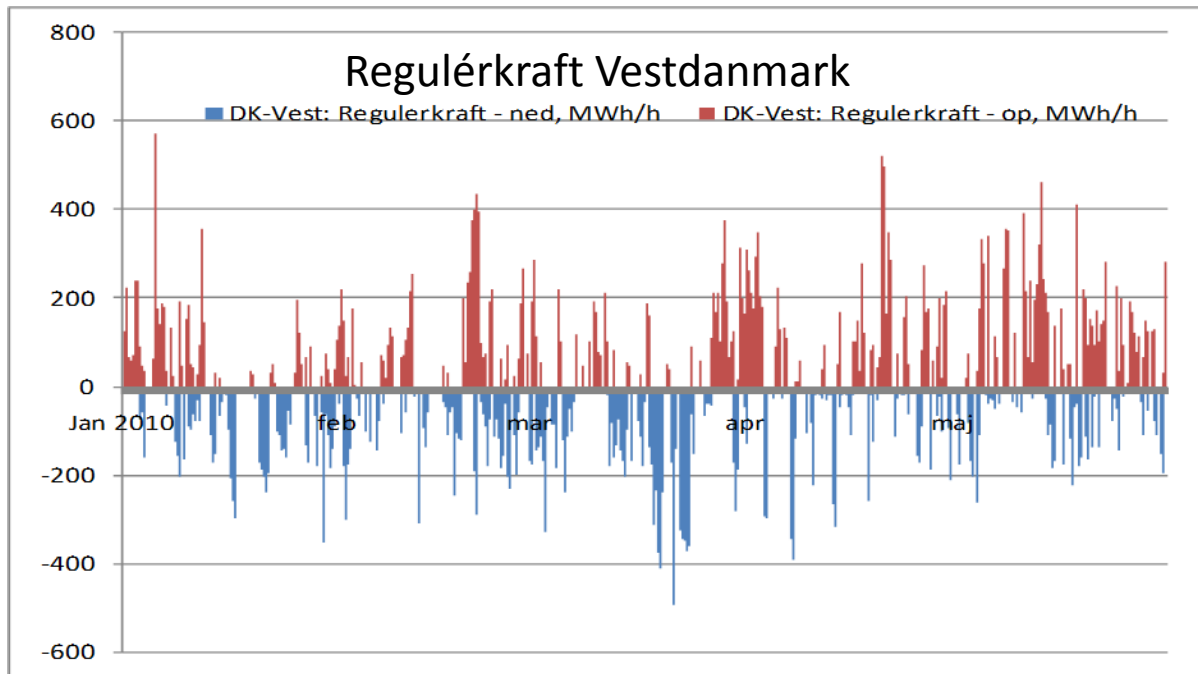

Fleksibilitet i produktion og forbrug gennem tæt integration med varme-, gas- og transportsektor

Smart Grid og velfungerende energimarkeder

Fjernvarmes rolle elsystemet - balancering/lagring

Gns. regulérkraft ned
Vestdanmark: 85 MWh/h

Gns. regulérkraft op
Vestdanmark: 117 MWh/h

- Elproduktionskapacitet decentrale kraftvarmeanlæg : 800 MW
- Installerede elpatroner ca. 300 MW
(Der forventes op mod 100 MW yderligere)
- Anslået lagerkapacitet fjernvarme: 100.000 m³ svarende til ca. 4.600 MW

Konklusion: Fjernvarme kan levere den nødvendige balancering og lagring af el fra vindmøller

Varme på lager

FJERNVARMEN
FREM

Fjernvarmens rolle 2050

Hvor kommer Fjernvarmen fra:

- Konvertering af biomasse og bioaffald til brændsler i store anlæg
- Forbrænding af restprodukter hvor ressourcer ikke kan udnyttes på anden måde
- Lokale biomasseressourcer, sol eller elektricitet i små anlæg
- Kraftvarme baseret på biobrændstoffer eller brint der balancerer elsystemet (nuværende kraftvarmeteknologi kan være erstattet af brændselsceller)
- Konverteringstab ved brintfremstilling
- Konverteringstab ved fremstilling af køling via varmepumpeteknologi
- Elpatroner der balancerer elsystemet
- Varmepumper der indvinder tab og spild samt evt. varme fra hav og søer.
- Geotermi
- Solvarmeanlæg

FJERNVARMEN
FREM

Værkerne anno 2050

Små fjernvarmeværker

- Lokale biomasseressourcer
- Sol
- Elektricitet (Varmepumper og elpatroner)

Mellemstore fjernvarmeværker

- Kraftvarme baseret på biogas, forgasningsgas eller brint (Kan være brændselsceller)
- Solvarme med sæsonlagring
- Elektricitet (Varmepumper og elpatroner)
- Evt. forgasningsanlæg og/eller brintfremstilling

Værkerne anno 2050

Store Fjernvarmeværker

- Udnyttelse af spildenergi fra konvertering af affald og biomasse ved fremstilling af VE-gas, ethanol eller biodiesel
- Salg af VE-gas, ethanol eller biodiesel. Alternativt anvendelse i eget kraftvarmeanlæg afhængig af markedspriser
- Forbrænding af restprodukter der ikke længere kan anvendes
- Fremstilling af brint og evt. syntetisk gas ved opsamling af CO₂
- Brændselsceller og eksisterende varmelager medvirker til øget fleksibilitet
- Geotermi , opsamling af spildvarme fra processer samt fremstilling af køleeffekt

3 ud af 4 skal have tilbud om fjernvarme?

- Nu 1,6 mio. husstande koblet på fjernvarme svarende til 62 %
- På sigt ca. 75 % - dvs. ca. 2 mio. husstande i byområder
- Udenfor fjernvarmeområder: varmepumper og biomasse.

FJERNVARMEN
FREM

Grøn Energi

- Center for analyse, udvikling og innovation
  - *Samarbejde mellem industri og forsyning*
- **Grøn energipolitisk tænketank**
- **Forskning- og udvikling**
- **Kreative løsninger**

Fjernvarme
FREM